

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

28 ביוני 2011

394

כ"ו בסיוון התשע"א

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 104) (החמרת הענישה בעבירת ההפקרה),
התשע"א-2011 198

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 104) (החמרת הענישה בעבירת ההפקרה), התשע"א-2011*

1. החלטת סעיף 64 א והוספת סעיף 64א
- בפקודת התעבורה, במקום סעיף 64 יבוא:
- "הפקרה אחרי פגיעה
- (א) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, אשר היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה, דינו - מאסר שלוש שנים.
- (ב) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עזרה, דינו - מאסר שבע שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע בזה לתקן את הסעיף, אשר בניסוחו היום מערבב בין יסודות נפשיים שונים ומבחין בין יסודות עובדתיים שונים הבחנה שבמקרים רבים קשה ליישמה. מן הראוי לקבוע כי עבירת ההפקרה תכלול מדרג התנהגויות וחומרת עונשים בהתאם.

ראשית, מוצע לקבוע עבירה של הפקרה ברשלנות, לגבי נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, אשר היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה כדי לעמוד על תוצאותיה ולהזעיק עזרה. העונש על עבירה זו יהיה שלוש שנות מאסר, שהוא העונש המרבי הקבוע היום בחוק העונשין, התשל"ז-1977, על עבירות הרשלנות (סעיף 64א) (א) המוצע).

שנית, מוצע לקבוע עבירה אחת של הפקרה שתכלול את ההתנהגויות הקבועות היום בנפרד - אי-עצירה ואי-הגשת עזרה - כך שהעונש שיוטל על נהג המעורב

סעיף 1 סעיף 64 א לפקודת התעבורה, שעניינו הפקרה אחרי פגיעה, קובע:

"(א) נוהג רכב המעורב בתאונה, והוא ידע, או שהיה עליו לדעת, כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, דינו - מאסר שבע שנים, עם קנס או ללא קנס, ובלבד שלא יוטל עליו מאסר על תנאי בין כעונש יחיד ובין כעונש נוסף ולא יינתן עליו צו מבחן.

(ב) נוהג רכב המעורב בתאונה, והוא ידע, או שבנסיבות המקרה היה עליו לדעת, כי בתאונה נפגע אדם, ולא הגיש לנפגע עזרה שהיה ביכולתו להגיש בנסיבות המקרה, לרבות הסעתו לטיפול רפואי, דינו - מאסר תשע שנים, עם קנס או ללא קנס, ובלבד שלא יוטל עליו מאסר על תנאי בין כעונש יחיד ובין כעונש נוסף ולא יינתן עליו צו מבחן."

* הצעת חוק מס' 2308/18/פ הועברה לוועדה ביום א' בטבת התשע"א (8 בדצמבר 2010); הצעת חוק מס' 2626/18/פ הועברה לוועדה ביום ט"ו בטבת התשע"א (22 בדצמבר 2010); הצעת חוק מס' 1467/18/פ הועברה לוועדה ביום כ"ט בטבת התשע"א (5 בינואר 2011).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשע"א, עמ' 95.

(ג) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נגרמה לאדם חבלה חמורה או שבה נהרג אדם, ולא עצר או לא הזעיק עזרה כאמור בסעיף קטן (ב), דינו - מאסר 14 שנים.

(ד) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג), יוטל עליו עונש מאסר, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; עונש מאסר כאמור לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על-תנאי.

(ה) בסעיף זה ובסעיף 1א64, "הזעיק עזרה" - הגיש עזרה מתאימה בהתאם לנסיבות המקרה ולמקום התאונה, ובכלל זה, בהתאם לנסיבות המקרה, הזעיק את גופי ההצלה המקצועיים הנחוצים למקום התאונה, המתין ליד הנפגע עד להגעתם, דאג למניעת כל נזק נוסף לנפגע ככל יכולתו והגיש לנפגע עזרה ראשונה אם ביכולתו להגישה על פי הכשרתו.

1א64. נוסע ברכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם חייב להזעיק עזרה בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, אלא אם כן נוהג הרכב עצר והזעיק עזרה בנסיבות כאמור בסעיף 1א64(ב); העובר על הוראה זו, דינו - מחצית העונש הקבוע בסעיף 1א64(ב) או (ג), לפי העניין.

חובת נוסע
להזעיק עזרה

ד ב ר י ה ס ב ר

בדומה לדין הנוכחי, מוצע לקבוע כי בעבירת ההפקרה שלא ברשלנות (סעיף 1א64(ב) ו-1א64(ג) המוצע) תהיה חובה להטיל עונש מאסר, אלא אם כן יחליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונש, וכי עונש המאסר לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על-תנאי. הנוסח המוצע מותאם לסעיפים דומים בדין הפלילי המתייחסים לעונש חובה מוערי.

מוצע לקבוע חובה חדשה, בסעיף 1א64 המוצע, שתחול על נוסע ברכב שהיה מעורב בתאונה, להזעיק עזרה בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, כל עוד נוהג הרכב לא עצר והזעיק עזרה. העונש המוצע על עבירה זו יהיה מחצית העונש הקבוע לנהג לפי סעיף 1א64 האמור. גם עבירה זו היא עבירה שהיסוד הנפשי הנדרש לה הוא מודעות, ויכול שיהיה גם עצימת עיניים.

בתאונה שבה נפגע אדם ולא עצר או לא הזעיק את העזרה המתאימה יהיה שבע שנות מאסר (סעיף 1א64(ב) המוצע). עבירה זו היא עבירה שהיסוד הנפשי הנדרש לה הוא מודעות, הן לטיב ההתנהגות והן להתקיימותן של נסיבות העבירה. יסוד נפשי זה כולל לפי הדין גם עצימת עיניים.

לבסוף, מוצע לקבוע עבירה של הפקרה בנסיבות מחמירות, אם בתאונה נגרמה לאדם חבלה חמורה או נהרג אדם, אשר העונש עליה יהיה 14 שנות מאסר (סעיף 1א64(ג) המוצע).

עוד מוצע לקבוע הגדרה של החובה להזעיק עזרה, כדי שיובהר כי כל עזרה המוגשת חייבת להיות העזרה המתאימה בנסיבות העניין (סעיף 1א64(ה) המוצע).

- תיקון חוק בתי המשפט
2. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בתוספת הראשונה, בחלק א', אחרי פרט 12 יבוא:
"13. עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה."

ד ב ר י ה ס ב ר

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בחפיפה הקיימת בין הסעיף המוצע לבין הוראות סעיף 62(7) לפקודת התעבורה, וכן בין הסעיף המוצע לבין הוראות הפרק הרביעי בחלק ב' לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, אשר בשניהם הוראות לעניין עבירות אי-עצירה לאחר תאונה שבה נפגע אדם, במטרה ליצור הסדר אחיד וברור.

סעיף 2 מוצע לתקן את חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולקבוע כי אף שהעונש על עבירת ההפקרה בנסיבות מחמירות יהיה, כמוצע, 14 שנות מאסר, הדיון בתיק יתנהל בפני בית המשפט המחוזי, לא בפני הרכב של שלושה שופטים אלא בפני דן יחיד, כפי שנעשה גם היום.

חברי הכנסת: משה (מוץ) מטלון, זאב בילסקי, אנטטסיה מיכאלי, רונית תירוש, זבולון אורלב, אורי אריאל, שלמה מולה, אורית זוארץ, נחמן שי, יואל חסון, יוליה שמאלוב-ברקוביץ, ישראל חסון, רוברט טיביב, חמד עמאר, רוברט אילטוב, אלכס מילר

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"א, עמ' 932.